Szerkesztőségi iroda:
Nagy-Becskerek,
Zápolya-utcza 1-sö szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pfeiffer Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utcza 1. hova a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — — 12 »
Negyedévre — — — — — »
Egy hóra — — — — — 2 »
— Egyes szám ára 8 fill —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkivül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1901. **XXX. évfolyam. 134. szám.** **Péntek, junius 14.**

Széll Kálmán szelleme a delegációkban.

Nagybecskerek, junius 14.

(F.) A delegácionális tárgyalások menete és lefolyása az idén valóban a legteljesebb megelégedéssel töltheti el az egész ország közvéleményét. Egyrészt azért, mert a közösügyi miniszterek, még a hadügyi miniszter is, nem remélt szerény követelésekkel járultak az országos bizottság elé, másrészt, mert a magyar delegáció valóban magas szinvonalu vitát folytatott, mely becsületére válik a mi küldötteinknek.

Az ellenőrzés parlamenti tisztét delegációnk oly hatályosan, oly emelkedett felfogással gyakorolta, mint talán még eddig soha. S a hatályosabb ellenőrzés gyakorlásában határozottan a szabadelvü párt tagjai jártak elöl a jó példával

A szabadelvü párti delegátusok oly hathatósan képviselték és védelmezték a magyar érdekeket, hogy az ellenzéki delegátusok, akik a maguk részéről szintén erősen gyakorolták kritikai jogukat, kénytelenek elismerni, hogy a szabadelvü párt tagjai nemcsak, hogy nem mekanikus megszavazói a kormány előterjesztéseinek, hanem komoly és beható birálói azoknak.

Az ország láthatja, hogy birálat és ellenőrzés nélkül nem szavaz meg semmit a magyar delegáció, hogy a nemzet anyagi és politikai érdekeit maga a többséget alkotó kormánypárt védi és óvja meg, s hogy a delegáció életképes intézmény, amely éppen nem sirásója államiságunknak, hanem annak érvényre juttatója.

Hogy ezek a szimptomák az idén szembenszökőbben domborodtak ki, abban elvitázhatatlanul nagy érdeme van Széll Kálmán politikai vezérségének, aki az egyéni meggyőződéseknek és véleményeknek mindenesetre harmonikus összeegyeztetését keresi a nagy és fő célok s szempontok keretei között, ámde viszont azoknak szabad nyilvánulást enged a mondott határokon belül.

Ez a szellem nyilvánult most meg a delegácionális tárgyalásokban és örömmel mondhatjuk, hogy ott épp ugy be is vált, mint a parlamentben s politikai pártéletünkben.

Városi közgyülés.

— junius 14.

Hogy ebben az őrült kánikulában nem valami élvezetes dolog a mi napsütötte városházunkban ülni, az alig szorul magyarázatra. Mindezek dacára a gyülésterem elég szépen megtelt városatyákkal s szónokokban sem volt hiány a tegnapi közgyülésen. A sok „elvi“ kérdés mellett is, melyet tegnap felvetettek és magyaráztak, már fél 5 órakor vége volt a gyülésnek s ez határozottan a legörvendetesebb momentum.

A közgyülésről alábbi tudósitásunk számol be:

Elnök: Dr. Grandjean József polgármester.

Jegyző: Dr. Perisics Zoltán főjegyző.

Jelen voltak: Szilágyi Albert, dr. Klein Mór, Konkoly Samu, Lucsics Miklós, dr. Pollák Győző, Mayer Rezső, Hirsch Antal, Hiller László, Kühn János, Schmidt Antal, Wingler Ferenc, Bauer Pál, Machalek János, Opolczer Lajos, Várady József, Puts Frigyes, Szávits Sándor, Knyaskó Lajos, Szabó János, Weiterschan Mihály, Szabó Albert, Steckhardt Ferenc, Vukov János, Markov Ljubomir, Babinszky István, Sztaniszavljev Lázár, Napholtz Agoston, Deutsch Jakab, dr. Annau Ernő, dr. Brájjer Lajos, Radanov Zsiva, Nasztics Pál, Bielek Antal, Oldal Antal, Popovits Bogdán, Marinkov Pál, Hubert Manó, dr. Schlesinger Mór, Pánics Dániel, Zachariás József, dr. Végh Lajos, Mattanovich György, Rehák Béla, Filó Róbert és Jakoby Gábor.

Elnöklő polgármester üdvözölvén a megjelent képviselőtestületi tagokat, az ülést megnyitotta s nyomban áttértek a tárgysorozatra.

A belügyminiszternek a nyilvános előadások és vigalmak után fizetendő dijakra vonatkozó városi szabályrendeletet jóváhagyó rendelete. — Tudomásul szolgál.

Az alispáni hivatalnak az oppovai negyed község virilis meghatalmazottjának ügyében kelt rendelete. — A még üresedésben lévő két tagsági helyre Knyaskó Lajos és Röhrich Péter léptek elő.

Hivatali előterjesztés, melylyel az 1900. évi gyámpénztári mérleg bemutattatik. — Elfogadtatik s jóváhagyás végett felterjesztetik a törvényhatósági bizottsághoz.

Lőwinger Dezső vállalkozó előterjesztése egy elektromos közuti városi vasut létesitésének engedélyezése és a városi villammüvek megvétele tárgyában. — Elvi szempontból a közgyülés nem tesz kifogást a kérelem ellen; fölszólitja azonban a vállalkozót, hogy konkrét ajánlatával egyidejüleg 20.000 korona biztositékot tegyen le.

Hivatali előterjesztés a f. évi kövezési munkálatok tárgyában. — Az uj kövezésekre nézve a megtartott árlejtés eredménye jóváhagyatik. Az átkövezési és utátjárói munkálatokkal Reiter Mór vállalkozót bizzák meg. Egyben elhatározta a közgyülés, hogy amennyiben lehetséges, a Rudolf-partnak a kis hidig vezető része még a f. évben kiköveztessék.

Hivatali előterjesztés a községi választók névjegyzékének összeirására kiküldendő bizottságra vonatkozólag. — Bielek Antal elnöklete alatt Opolczer Lajos és Schmidt Antal kiküldetnek

Az esküdtképes férfiak összeirására kiküldött bizottság jelentése. — Tudomásul szolgál.

A községi népiskolai igazgatóságnak kérvénye a tanitói gyülésekre ránduló tanitók utiköltségeinek felemelése tárgyában. — Az utiköltségek 300 koronáról 400 koronára felemeltetnek.

Hivatali előterjesztés a játéktér berendezése körül felmerült költségek kiutalványozása iránt. — A kereseti összeg a gimnáziumnak engedélyezett államsegélyből kiutalványoztatik.

Hivatali előterjesztés ujabb 25 darab villamos árammérő óra megrendelése iránt. — A megrendelésre nézve a közgyülés megadja a fölhatalmazást.

Hivatali előterjesztés a nagy Béga-hid kiépitési céljára szükséges ingatlan megszerzése tárgyában. — Az ügy beható tárgyalása a legközelebbi közgyülésre tüzetik ki.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Mariangela.

— Carlo Pignone. —

Mellbeteg volt a leány. Egyszer, midőn a sárga selyemgubók ide s tova táncoltak a forró vizben, különös hang tört ki a torkából és vér gyülemlett a szájába.

Nem szólt róla senkinek. Szégyenlette a betegségét. Járt továbbra is mindennap a gyárba. Mindig előbb ott volt, mint a többi munkásnő, mikor tüzet kellett rakni az üstök alá, ha a nap kibujt a San Michele domb mögül és vérvörös sugarakat lövelt a hegyekre.

A zord szikla lassanként aranyos köpenyt öltött magára; a dér ott rezgett még a növények levelein, melyek lehajolva szundikáltak, mint az olyan ember, a ki rossz kedvvel kel föl; ott ragyogtak a nap sugarában, mintha meg annyi üvegdarab lenne. San Leucio vörös kéményeiből fekete füstoszlopok szállottak föl a kék égboltozatra.

Mariangela elsápadt. Orcáin az a két kacér gödröcske eltünt a mély barázdák közt, melyeket mellbaja szántott rajtok.

*

Hónapok multak.

— Mi bajod Mariangela? — mondta neki egy reggel Lorenzo, a gyártulajdonos fia . . .

És két nagy fekete szemét ráemelte arra a viaszsárga arcra. Mély szánalom fogta el. Megesett a szive azon a szép, beteges leányon. Az ő erős, vérmes természete megkönyörült e gyönge teremtésen. Az izmos, hatalmas tölgy szeretett volna a saját nedvéből átönteni ebbe a szegény szenvedő kis virágszálba. Lorenzo huszönöt éves volt. Magas, erős ifju. Az öklével le tudott volna teriteni egy ökröt. Soha sem volt beteg. Mikor egy este borozgatott barátaival a borostyánnal befuttatott korcsma előtt, igy kiáltott föl:

— Megpukkadok az egészségtől . . .

*

Talán ez az ellentét okozta, hogy a szive végtelen szerelemre gyuladt a szegény leány iránt, a ki munkásnő volt Lorenzo atyjának a gyárában. Azelőtt nem szeretett még senkit. Ez a mellbeteg leány gyulasztotta föl a szivét szenvedélyes, tiszta szerelemre. Elég volt egy pillantás reá. Könyörület és gyöngédség volt a szerelemben. Attól kezdve nem tudott nála nélkül élni; látni kellett, beszélni kellett vele, hogy vigasztalja és bátorságot öntsön a lelkébe. Szivesen feláldozta volna magát érette, csakhogy egészségesnek lássa. Hajnalban fölkelt és bevárta a domb oldalán vezető ösvényen. Eljött a leány, szép termete messziről feltünt. Nagyon lassan járkált, epret szedegetett az utszélen. A nap megaranyozta a hegyeket és a termékeny mezőket.

A platánok magas csucsai himbálóztak a levegőben. Finom por keveredett az országutról, a fákra hullott és fehér fátyollal vonta be a leveleket. A tücsök csiripelt; a gyárból messziről odáig elhallatszott a zaj.

— Jó reggelt, Mariangela!

— Jó reggelt, Lorenzo!

Nem fogtak kezet. Nem beszéltek többet. Együtt megindultak a meredek ösvényen, egy más mellett. Időről-időre felnézegettek egymásra. Abban a pillantásban csak szenvedély volt, vágyak nélkül. A leány beteg; az ifju erős, egészséges. Szerelmük tisztaságát nem zavarta meg soha egy bünös gondolat sem; az igazi gyöngéd vonzalomnak ezt a költészetét nem gyalázta meg. Attól félt talán, hogy másféle szerelem megértheta ennek a drága teremtésnek. Hiszen olyan gyenge volt. Egy szélfuvás is leterithetné. A szerelem pedig olyan, mint a vihar, mint az orkán.

*

Lassan ment a leány; fekete szövetruha volt rajta. Piros selyem sárga virágos kendőjét összehuzta a keblén, miközben megcsendült az arany pénz sovány nyakán. Haját simára fésülve viselte.

Mikor a gyár kapuja elé értek, a fiatal ember igy szólt hozzá:

— Három órakor eljövök érted, Mariangela!

Ezzel elváltak egymástól.

Az ifju nekiindult a mezőnek s magába rejtve szenvedélyét, ábrándozott. Teli tüdővel szivta az illatos levegőt, mely a parkból áradt szét. Szóba ereszkedett a parasztokkal, kik a mezőn dolgoztak. Néha órákig elgondolkozott a park tava partján. A tiszta viz fenekén látni lehetett a mohaszőnyeget, a tükrén pedig vizivirágok uszkáltak.

*

Egyszer, mikor a gyárból hazakisérte a leányt, ezt mondta neki:

— Mariangela, beszéltem atyámmal. Beleegyezett a házasságunkba.

Mariangela szomoruan mosolygott.

— Milyen jó is vagy te? — felelte rá.

Egy könycsepp ragyogott a szemében. Azután megmutatta Lorenzonak a zsebkendőjét, melyen egy kis vérfolt látszott.

A „Hivatalos Melléklet“ 129-ik számával.

A fehér-kereszt egylet kérvénye a volt Gaszmann-féle ház bérbevétele iránt. — A kért épület ingyenes átengedését megszavazza a közgyülés.

Hivatali előterjesztés egy előmelegitőnek a villammünél leendő létesitése iránt. — Elfogadtatik.

Hivatali előterjesztés egy a villammünél rendszeresitendő szolgai állás tárgyában. — Az állás rendszeresittetik.

Avramov György és társai városi rendőrök kérvénye lakbér-illetmény rendszeresitése iránt. — Az ügyet a tanácshoz teszik át ujabb javaslattétel végett, hogy mi lesz előnyösebb a rendőröknek, a lakbér-illetmény e, vagy pedig ha felveszik őket a nyugdijintézmény kötelékébe?

Több előleg iránti kérvény elintézése után Szilágyi Albert interpellációt intéz a polgármesterhez a miatt, hogy pünkösd első és második napján a város egyetlen sétatere, a a Plank-kert el volt zárva a közönség elől, mert a szomszédos kaszinó kertben a hadastyánok tartották mulatságukat. Fölszólaló kérdezi, ha vajjon van-e tudomása erről a polgármesternek?

Dr. Annau Ernő hozzájárul az előtte szóló interpellációjához, hisz éppen azért épittettük tavaly a külön bejáratot. A kertet elzárni nem lehet.

Polgármester válaszában kijelenti, hogy elvben teljesen egyetért a felszólalókkal. Sokszor vannak elvek, melyek a gyakorlati életben meg nem állhatnak. Igy vagyunk a jelen esetben is. Szóló nem akarta megadni a hadastyánoknak a kert elzárására való engedélyt, de addig kérték, mig megengedte. Különben is precedens van erre. A multat illetőleg intézkedéseinek jóváhagyását, a jövőre nézve pedig határozatot kér.

Dr. Pollák Győző inditványára a közgyülés jóváhagyja a polgármester intézkedését s a jövőre nézve is felhatalmazza, hogy saját belátása szerint, ha az indokolva van, a kert elzárását megengedje.

Az ülés d. u. fél 5-kor véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) *mindennap* reggeli 6 órától kezdve délig *az urak* részére nyitva van; *hölgyek* részére *kedden* és *pénteken délután* 5 óráig; ugyanazon napokon este ½6-tól 8-ig *urak részére is*. A *kádfürdő* egész nap este 7½ óráig nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Junius 16. Mükedvelői előadás a városi szinházban.
„ 22. Az olvasókör juniálisa az erdőben.
„ 23 Csikódijazás a vásártéren.
„ 27. Torontáli h. é. vasutak közgyülése.

— **A honvédség köréből.** Hofbauer István, a 45. honvéd dandár parancsnoka, tegnap este szemletartás céljából Nagybecskerekre érkezett. A dandárparancsnok szombaton délig marad városunkban.

— **Bucsulakoma.** Emlitettük, hogy dr. Sauerwald Bálint m. kir. honvédezredest Versecre helyezték át. Dr. Sauerwald intelligenciájával és előzékeny modorával megnyerte az egész város rokonszenvét és tiszteletét, mely a tegnap este rendezett bucsulakomán nyert tüntető kifejezést. A kaszinó éttermében mintegy 60-an jelentek meg a népszerü ezredorvos barátai közül s talán mondanunk sem kell, hogy ugy őt, mint jelenlevő apósát, Franz J. L., bankigazgatót, számos sikerült felköszöntőben ünnepelték. A vendégek sorában ott láttuk Szabó Ferenc apát-plébánost, dr. Demkó Pál, országgyülési képviselőt, dr. Grandjean József polgármestert, Balázsi József főgimnáziumi igazgatót s közéletünk számos előkelő alakját. A jókedvü társaság éjfélig mulatott.

— **Esküvő.** Bonca János nagykikindai m. kir. adótiszt folyó hó 10-én vezette oltárhoz néhai Kovács Péter, volt nagykikindai iparos leányát, Kovács Anna kisasszonyt.

— **A temesvári szabadelvü párt** f. hó 16-án, vasárnap, d. e. 10 órakor a városi vigadóban pártgyülést tart, melynek egyetlen tárgya a f. év őszén megejtendő országgyülési képviselő választás tekintetében való állásfoglalás megállapitása lesz.

— **Hangverseny.** A nagybecskereki zenekedvelők egyesülete a napokban tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy julius hó első felében a kaszinó kertben hangversenyt rendez, amelynek időpontját és müsorát később fogják meghatározni.

— **Az ügyvédi kamarából.** A szegedi ügyvédi kamara lajstromába felvétettek: dr. Adler Dezső N.-Kikinda, dr. Fried Albert Nagybecskerek, dr. Löffler Armin Módos, dr. Podvinec Izsó Nagybecskerek székhelylyel. Törültetett Kéler Elek (Nagybecskerek), A kamara területén székhelyet változtatott Krsztics János ügyvéd, aki Nagybecskerekről Módosra tette át ügyvédi irodáját. Kéler Elek elhunyt ügyvéd irodájára Kéler Akos nagybecskereki és dr. Szilágyi Ferenc sulyos beteg törökbecsei ügyvéd irodájára pedig dr. Szamek Gusztáv törökbecsei ügyvédeket rendelték ki gondnokul. Dr. Frankl Miksa volt módosi lakos ügyvéd, jelenleg budapesti lakos az ügyvédség gyakorlatától a kir. kuria által helybenhagyott kamarai határozat alapján egyidőre felfüggesztetett.

— **Elhalasztott hangverseny.** Babicky Ottilia operaénekesnő hangversenyét julius 2-ikára halasztotta.

— **Milyen nyarunk lesz?** A gazdákat és a nyaralóközönséget egyaránt nagyon érdekli ez a kérdés. Az év eddigi hónapjaiból itélve nagyon meleg és száraz nyarunk lesz. Január és február hónapokban nagyon száraz és hideg idő járta. Március és áprilisban sürün hullott csapadék, holott május hóban tul nagy volt a szárazság és a szükséges csapadéknak alig egy harmada érte a növényzetet. Ebből a jelekből következtetik aztán a tapasztalt időjósok azt, hogy nyarára nagy melegség várható. Az igazi tavasz május végével köszöntött be és ennek a hatása meg is látszik országszerte a növényzeten. A virágzás kora nagyon korán köszöntött be és nagyon rövid életü is volt. De tény az, hogy évek óta nem látott pompáju virágdiszbe öltözött a hegy és róna egyaránt. A korai virágzás is tartósan száraz nyár előhirnöke. Világos ezek után, hogy az idei nyár a zöldbeli vendéglősök és kirándulók nyara lesz, — kérdés azonban, hogy a gazdák meg lesznek-e vele elégedve?

— **A temesvári vásárok.** Az országos vásárok határidejét a naptárak tévesen közlik, azért a temesvári jövedékek kezelősége a vásárokra járó közönség érdekében kéri lapunkat a vásárok pontos jegyzékének közlésére. Ezek a következők:

március 13-tól 17-ig;
május 29 től junius 2-ig;
augusztus 14-től 18 ig;
szeptember 25 től 29-ig;
december 18 tól 22-ig.

A vásár mindenkor csütörtökön kezdődik a szarvasmarhavásárral. Csütörtökön van azonkivül péntekkel együt a sertés és juhvásár; pénteken és szombaton a lóvásár. Gyümölcs, fa, mezőgazdasági eszközök, kereskedelmi és iparcikkekre nézve a kirakodó és eladási vásárok mind az öt napon át tartanak. Hetivásár kedden és pénteken van. A pénteki vásárral sertés, ló és szarvasmarhavásár van egybekötve.

— **Olcsó utazás kisgazdáknak.** Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a kisgazdáknak nyujtott utazási kedvezményét, miután a budapesti mezőgazdasági kiállitás julius 1 ig lesz nyitva — ez időre kiterjesztette. Utasitotta a vasuti felügyelőségek révén az állomásokat, hogy minden tiz tagu, kis gazdákból álló csoportnak, mely a gazdasági egylet bizonyitványával igazolni tudja, hogy a mezőgazdasági kiállitás megtekintésére utazik Budapestre — ugy föl, mint hazamenőben a III-ik kocsiosztályban féláru vasuti jegyet adhasson ki.

— **A moly.** Eppen időszerü, — irja lapunk egyik olvasónője — hogy emlegessük: miként kell a moly ellen védekezni? Naftalin s kámfor nem sokat használ, mert ha a moly petéje már benne van a nyári pihenőre rakott ruhában vagy szőnyegben, akkor kikél minden kámfor és naftalin ellenére; ha a holmit elrakás előtt alaposan kiporolják, az apróbb hernyó kihull belőle, de a petéket már bajosabb igy eltávolitani. A szücsök minden 10—14 napban kiporolják az őrzésre vállalt holmit, de legnagyobb ellensége a molynak a viz. A moly csak száraz és meleg helyen él meg s az olyan helyiségben, ahol

---

— Legyen meg az Isten akarata! — szólt a leány.

Lorenzo érezte, hogy összeszorul a szive.

Előttük méltóságosan, verőfényesen terült a táj. Nagy szürke árnyék borult a bazaltsziklák aljába. Arany por lepte be a zöld pázsitot. A parasztok dala messziről hálaadó fohászként hangzott feléjük.

— Tudod e? — kérdezte Lorenzo. Akkor először ragadta meg kedvesének kis kezeit.

— Eppen nem tudok semmit.

— Vettem már menyasszonyi ajándékot is.

Es egy kristályfedelü szekrényben oda nyujtott feléje egy sor gyöngyöt.

— Viszonzásért adod azért a papucsért, a mivel a mult hónapban megajándékoztalak?

— Nem azért.

A ház küszöbén elváltak egymástól.

Mikor Lorenzo hazaért, lángban égett az arca s erősen lüktetett a halántéka. — Estéledett: a nap melegétől még meleg fák árnyéka növelte a sötétséget.

Vacsorára nagyon keveset evett, csak ugy immel-ámmal. Alig győzte oltani a szomját.

— Beteg vagy? — kérdezte tőle az atyja.

— Nem tudom . . . ég a fejem . . . ugy fáj . . . nem lesz semmi baj.

Lefeküdt. Láz tört ki rajta. Rögtön elküldtek az orvosért. Mikorára ez megérkezett, a beteg már félrebeszélt. A forró láz sulyosan nehezedett szemeire. Arca elsápadt.

— Tifusz! — mondá az orvos.

Másnap, mikor Mariangela elment a gyárba, nem találkozott Lorenzoval a szokott helyen. Elgondolkozott, lassu léptekben haladt, kétszer is megtette az utat, pedig könnyen megeshetett volna, hogy későn jelentkezik munkára és összeszidják.

Végre elszánta magát és bement.

— Hol az urfi? — kérdezte a kapustól, a ki a rács előtt egy kövön ülve, pipázott.

— Rosszul van. Az orvos fenn van nála. Nagyon hirtelen jött a baj. Félős, hogy meghal.

— Hát beteg? Ki beteg? Lorenzo? . . . Az nem lehet, hiszen tegnap este olyan egészséges volt, mint a makk.

— Látni akarom! — kiáltott fel.

Es megindult a főnök lakosztálya felé. Beengedték.

Tudta mindenki, hogy Lorenzo szereti és talán még feleségül is veszi.

Mikor belépett, Lorenzo nem vette észre. Erős orvosságszag áradt el a szobában. Az ablakok nyitva voltak, de a világosság csak gyéren szürődött be a redőnyön keresztül. A beteg nem volt eszméleténél.

— Istenem! Istenem! — sikoltott fel Mariangela, haját tépve.

Aztán sirva fakadt, térdre rogyott és az ágy előtt lezuhant a földre.

*

Álomnak, lidércnyomásnak, tévedésnek tünt fel előtte az egész. Ez az ember nem halhat meg. Ennek nem szabad meghalnia. Hiszen olyan erős, olyan hatalmas. Ő maga haldoklik most; ő a ki vért hányt; ő a ki mellbeteg! Oh miért nem veszi el az Isten?

Ugy érezte, hogy elveszti az eszét!

— Mentsétek meg! Mentsétek meg! — szólt az orvoshoz, — a ki mozdulatlanul, aggódva figyelte Lorenzonak minden kis mozdulatát.

Aztán Mariangela felkelt, letörölte szemeiről a könycseppeket. Azt akarta, hogy bizzák ő reá a beteg ápolását. — Elment jégért. Lihegve jött vissza. Maga tördelte össze a jeget az ökleivel s aztán begönygyölve borogatta Lorenzó égő homlokát.

— Renzo! Edes Renzo! — zokogta fuldokló hangon Mariangela.

De Renzo nem hallotta. Mindegyre erősebben fokozódott a láz.

Három nap, három éjjel nem mozdult el mellőle. — O intézkedett, ő ügyelt mindenre, ő tett vett mindent. Nem sirt többé, — olyan eleven, olyan könnyü volt, mint a gazella. Lábujhegyen járt-kelt. Bizott, hogy megmenti. Ezért imádkozott a Boldogságos Szüzanyához.

Csütörtök este volt.

A lenyugvó nap rá sütött halványan Caserta Vecchia régi rozsdásszinü, longobárd tornyára.

Mariangela fel s alá járkált a szobában. Lorenzo atyja gyöngéden, hálás tekintettel nézte. A haldokló Lorenzo vadászkutyája, mely napok óta nem mozdult az ágy lábától és egy falatot sem evett, — hirtelen elkezdett nyöszörögni.

Mariangela a beteghez rohant.

— Lorenzo! Lorenzo!

Lorenzo mozdulatlanul feküdt, kihülve. Nem lélegzett többé.

— Meghalt . . .

Felsikoltott, átkarolta kedvese holttestét, kétségbeesetten, mintha el akarná vitatni a halálról. Aztán sokáig csókolgatta a halottnak jég hideg ajkait.

Késő volt. A csillagok beragyogták a kis falut, a kopasz sziklákat, a völgyeket s a reszkető párába borult távoli csucsokat. A torony fekete képe elveszett a holdvilágba.

Ünnepies csend váltotta fel a nyári zajt és ebbe a csendbe időközönkint elhuhogta magát egy-egy halálmadár.

Azóta harminc esztendő folyt le.

Mariangela még most is él.

gyakran törülgetnek nedves rongygyal, csakhamar kivész a moly. Legcélszerübb tehát, ha a megőrzendő holmit hüvös és nedves helyre rakjuk el.

— **Büvész-előadás.** S. Vienée, jónevü francia büvész holnap, szombaton este a Rózsa-szálló kerti helyiségében, vasárnap este pedig a kaszinó kertben előadást tart. Igen érdekes és meglepő családi müsor mellett közönségünknek élvezetes szórakozás kinálkozik. Belépő-dij nincs.

A lipiki gyógyfürdő. A jelen fürdőidény alkalmából, ugy mint eddig is, újólag a lipiki gyógyfürdőre hivjuk fel tisztelt olvasóink figyelmét, annál is inkább, minthogy ezen csudatevő forrásai és kitünő berendezésénél fogva rendkivüli gyógyhatásunak ismert jódfürdő az utóbbi években még olyan irányban is nagy gyógysikereket ért el, melyek eddig egyetlen gyógyfürdőnél sem tapasztaltattak. Ismeretes volt ugyan, hogy e forrás gazdag natron-tartalommal bir és hogy ezen tulajdonságánál fogva érvényesitette csodatévő hatását csuzos és köszvényes bántalmaknál. A tudományos vizsgálatok, melyek az utóbbi években Némethonban folytak, azt mutatták, hogy minden hires külföldi források, melyek mint a csuz és köszvény kiváló gyógyvizei tekintetnek, ezen hatásukat csak éppen e natron-tartalomnak köszönik. Igy történt, hogy a wiesbádeni, emsi, plombiersi stb. hason vegyhatással biró fürdők, mint a köszvény gyógyitására való specifikus hirébe jutottak. Magyarországon nincsen több hasonnemü forrás, mely ilyen magas hőfoknál fogva (64° C.) annyi natront tartalmazna, mint éppen Lipik és azért azon tény, miszerint az emlitett köszvényes és csuzos bajokban szenvedő betegek Lipiken visszanyerték egészségüket, miután másutt hiába kerestek bajuk ellen gyógyulást, csak az utóbbi időben találta a tudomány megfejtését. Ami a lipiki fürdőnek gyógyjavalatait illeti, t. i. görvélykórnál, bőrbántalmaknál, izzadmányoknál, vérbetegségeknél stb., azokról fölösleges volna még külön megemlékezni, a mennyiben ez köztudomásu s igy nem szükséges arra az olvasó figyelmét különösen felhivni. A lipiki fürdő a legmodernebb épitkezésekkel, gyógyépületekkel, szállodával, kényelmes és célszerü belső berendezéseivel egy szinvonalon áll a külföldi nagy fürdőhelyekkel. A nagy kiterjedésü angol parkban levő gyógyépületekben nagy és gyönyörü gyógyterem, kávéház, vendéglő, olvasó- és játszótermek, valamint szinpad van, ugy hogy a fürdőző közönség a kura idejét kellemes szórakozással töltheti ki. Az összes fürdőépületek és az egész telep villamos világitással van ellátva.

Figyelmeztetjük t. olvasóinkat lapunk mai számának hirdetési rovatában megjelent „Concordia sorsjegyek“ cimü hirdetésre, melynek főnyereménye 30.000 korona és huzása visszavonhatatlanul 1901. junius 25 én lesz.

A Horgony-Pain-Expeller igazi népszerü háziszerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapitó hatást idéztek elő, sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszer jó eredménynyel használtatott az influenza ellen is és 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona árban a legtöbb gyógyszertárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“-et tessék kérni és a „Horgony“ védjegyre figyelni kell.

Irodalom.

* **Képes világtörténelem.** A reformáció világrenditő, világátalakitó mozgalmának nagyon soká nem találkozott magyar történetirója. Pedig e szellem nagy mozgalom nálunk igen jelentékeny szerepet vitt s Magyarországban mindjárt terjesztése első idején otthont és hazát talált. Józan tételei találtak a magyar faj józan felfogásához, a nemzeti nyelv használata az elnyomatással terhes nehéz időkben nemzetiségünk egyik védbástyájává tette, annyira, hogy magyar vallás lett a neve. Politikai ellenségeink ellenszenve is csak megszerettette velünk ezt az uj vallást, melynek egyszerüsége szomoru sorsunkhoz illett s melynek papjai és tanitói annyi sivár század után egy uj, szabadabb tudomány gyümölcseit hozták magukkal Nyugot protestáns iskoláiból. Luther, Melanchton, a rotterdami Erasmus mind találtak követőkre Magyarországon s a magyar szellem régebben aligha fejlett és bontakozott ki oly gazdagon és hatalmasan, mint a reformáció és ellenreformáció örökös sorban egymásra zuduló vitairataiban. Ez iratok nyers cimeiben a magyar szellem erős, kiméletlen, szinte durva meggyőződése nyilatkozik és az erélyes szigoru hit elterjedését első sorban ezen erős és szigoru meggyőződésnek köszönheti. Az uj hitnek épen ugy voltak apostolai nálunk, mint 500 év előtt a másiknak s mint annak voltak szentjei, ennek is vannak ihletett patronái. A hatalmas asszonyok, a kik váraik és udvarházaik ajtaját megnyitják az egyszerü predikátoroknak, ezeknek az udvarházaknak belsejében az uj hit erős és erélyes védőit nevelik gyermekeikben. Lorántffy Zsuzsanna egy hatalmas jezsuitával maga állt perbe. Levelezéseiben vitatkozik az uj hit és régi hit tételeiről, az erélyes magyar asszonynak és matronának lélekemelő mintaképe. A külföldi és magyar reformáció keletkezéséről és terjedéséről szól a Nagy Képes Világtörténet 119—120. füzete. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marcali Henrik egyetemi tanár, ki a VII. kötetnek egyszersmind szerzője is. Egy-egy kötet ára diszes félbőrkötésben 16 korona; füzetenkint is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

KÖZGAZDASÁG.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1901. évi junius hó 7-től junius hó 13-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltozások történtek:

Weiterschan János tulajdonát képező 2664. sz. házat, 1 hold szőllőt és 15 hold szántót megvette Weiterschan Jakab és neje Alojzia 10400 koronáért.

Poroszkay Béla tulajdonát képező 426. öi. sz. házat megvette Schwarcz Pál és Katalin 18000 koronáért.

Joneczkov György tulajdonát képező 2 hold 900 négyszögöl szőllőt megvetle Prvanov Koszta 1700 koronáért.

Szebastian Kristóf és Anna tulajdonát képező 191 négyszögöl szérüshelyet megvette Unterreiner János és Róza 1200 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1901 évi junius hó 14-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	. .	7.50	korona
kétszeres	„ „	. . .	6.10	„
rozs	„ „	. . .	6.—	„
árpa	„ „	. . .	5.—	„
zab	„ „	. . .	5.50	„
kukorica	„ „	. . .	5.20	„
repce	„ „	. . .	10.80	„
széna I.	„ „	. . .	2.80	„
„ II.	„ „	. . .	2.50	„
szalma I.	„ „	. . .	1.50	„
„ II.	„ „	. . .	1.—	„
burgonya (uj)	50 „	. . .	5.—	„
marhahus I.	1 kilogr.	. . .	—.96	„
„ II.	„	. . .	—.88	„
borju hus	„	. . .	1.20	„
disznó hus	„	. . .	—.96	„
juh hus	„	. . .	—.72	„
zsir	„	. . .	1.04	„

TÁVIRATOK.

Országgyülés.

A képviselőház ülése junius 14-én.

Budapest, junius 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében Széll Kálmán miniszterelnök inditványára megválasztották az ad hoc bizottságot, amely az inkompatibilitási ügyekben való eljárás rendelkezéseit a házszabályok keretébe beilleszti.

Folytatták ezután az összeférhetetlenségi javaslat tárgyalását.

A 29-ik szakaszba felvették Széll Kálmán miniszterelnök módositását, mely szerint a főrendiházra vonatkozó összeférhetetlenségi javaslat legkésőbb 1902. év végéig beterjesztendő.

Ezzel a javaslatot részleteiben is elintézték, a legközelebbi ülésben következik annak harmadszori olvasásban való elfogadása s a főrendiház hozzájárulása után szentesités alá kerül.

A király Prágában.

Budapest, junius 14. (A „Torontál“ ered. távirata.) Prágából sürgönyzik: Ma délelőtt ment végbe ő Felsége jelenlétében a „Ferenc császár-hid“ ünnepélyes fölavatása. A király Skrbenszky biboros hercegérsek beszédére cseh és német nyelven válaszolt, örömét fejezvén ki Prága város fejlődése fölött. Az összes prágai iskolákban ma szüneteltek az előadások.

Nikita Rómában.

Budapest, junius 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Cettinjéből sürgönyzik: Nikita fejedelem tegnap miniszterelnöke kiséretében Antivarin keresztül Rómába utazott, hogy jelen legyen unokájának keresztelőjén.

A szerb kabinetválsághoz.

Budapest, junius 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: Hivatalos helyről megcáfolják a szerb kabinetben állitólag tervbe vett tárcaváltozásokat.

Vihar Berlinben.

Budapest, junius 14. (A „Torontál“ eredeti táv.) Berlinből sürgönyzik: Ma reggel nagy vihar vonult át a város fölött. A vihar a jelenleg folyamatban levő tüzoltói kiállitás főépületének tetejét lesodorta és egy lezuhant gerenda a pekingi követség itt időző titkárát sulyosan megsebesitette.

Budapesti gabonatőzsde.

Budapest, 1901. junius 14.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza		kilós	50 kilogr. ára kor-tól	kor-ig	kilós	50 kilogr. ára kor-tól	kor-ig
Bánsági	ő	76	7.70	7.80	80	0.—	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.90	8.—	80	8.35	8.45
Pestvidéki	„	76	7.90	8.—	80	8.25	8.35
Bácskai	„	76	7.95	8.10	80	0.—	0.—

			kilós		
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	7.30	7.45
„	„	másodrendü	—	7.20	7.30
Árpa	„	takarmány	60—62	6.40	6.75
„	„	égetni való	62—64	6.10	6.30
„	„	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	„	—	39—41	7.20	7.40
Tengeri	ő	bánsági	—	0.—	0.—
„		másnemü	—	5.35	5.40

Határidő-üzlet.

Budapest, junius 14 (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Lanyha irányzat mellett a vételkedv is lanyha volt. Az árak változatlanok A határidőüzletben déli zárlatkor a következő árjegyzések fordultak elő:

Buza októberre	8.22—8 23
Rozs „	7.02—7.03
Zab „	6.28—6.29
Tengeri juliusra	5.49—5.50
Repce augusztusra	13.10—13 15

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről.

Érvényes 1901. május hó 1-től.

Erkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Versecről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zsombolyára: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Versecre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 3 óra 25 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 5 óra 58 p.

10721. ki. sz. 1901. 594—1.1

Árverési hirdetmény.

Nagybecskerek város tanácsa közhirré teszi, hogy a **városház épületében** levő és ez idő szerint Wischt Ferenc által bérben birt **XI. számu üzlethelyiségnek 1901. évi november hó 1 töl 1902. évi november hó 1 ig** leendő **bérbeadása** tekintetéből **1901. évi julius hó 1-én délelőtt 9 órakor** a városházi épület II. tanácsnoki irodájában árverés fog tartatni, melyre árverelni szándékozók ezennel meghivatnak.

Az árverési feltételek ugyancsak a fent megjelölt irodában a hivatalos órák alatt naponta betekinthetők.

Nagybecskereken, 1901. évi junius hó 12-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

14189/III. szám 1901. Magyar kir. államvasutak bpest-balparti üzletvezetőség.

Pályázati felhivás.

A magyar kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége a kezelésére bizott vonalak mentén, nevezetesen az állomásokon, osztálymérnökségeknél, őrházakban, fűtőházakban, szertárakban és műhelyekben elhelyezett szolgálati órák javitására és jó karban tartására ezennel nyilvános pályázatot hirdet és pedig 1901. évi szeptember hó 1-től számitott három évi időtartamra.

A tekintetben a szóba jövő vonalak a következők:

Budapest nyug. p. u. (kizár.) Szeged (kiz.), Kőbánya alsó p. u. Lajosmizse, Cegléd—Szolnok (kiz.) Kecskemét—Tisza Ugh, Félegyháza—Csongrád, Félegyháza—Kis-Kun-Majsa, összesen 356 kilométer. A jó karban tartandó órák száma 421.

Azon szakórások, kik a javitási munkák végzésére vállalkozni óhajtanak, felhivatnak, hogy iparkamarai bizonyitványnyal felszerelt zárt ajánlatukat legkésőbb **folyó évi junius hó 28-án déli 12 órág** ezen üzletvezetőség általános osztályához nyujtsák be, a következő megjelölés mellett: „Ajánlat 14189/III. számhoz, órák jó karban tartására s javitására".

Az ajánlattevők kötelesek folyó évi junius hó 27-én déli 12 óráig az üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál 100 korona bánatpénz letenni, az erről szóló pénztári elismervény azonban az ajánlathoz nem csatolandó.

A szerződési feltételek az üzletvezetőség forgalmi osztályában (Teréz-körut 62. félemelet 12. szám) hétköznapon a rendes hivatalos órák alatt, reggel 8-tól d. u. 2 óráig megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat kötelezőknek elfogadják.

Az üzletvezetőség fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül a megajánlott összegre, szabadon választhasson, esetleg az órajavitási munkákra nézve az ajánlatoktól függetlenül intézkedhessék.

Budapest, 1901. május hó.

Az üzletvezetőség.

Tóba körjegyzősége.

747. szám 1901. 587—3.3

Árlejtési hirdetmény.

Tóba község képviselőtestülete egy **községi jegyzői lak felépitését** határozta el, a mely épitkezésnek vállalat utján való biztositására az árlejtés Tóba községházánál **1901. évi junius hó 22. napján délelőtt 9 órára** tüzetik ki.

A kikiáltási ár 8487 kor. 47 fill, a melyből föld- és kőmüvesmunkára . . . 3424 kor. 76 fill.
ácsmunkára . . . . 2164 „ 63 „
asztalos-, lakatos- és mázolómunkára . . . 1579 „ 25 „
mig tetőfedő, vas, bádogos és egyébre . 1318 „ 83 „
van előirányozva.

Árjejtezők kötelesek bánatpénz fejében a kikiáltási ár 10%-át az árlejtés megkezdése előtt a község pénztáránál letétbe helyezni.

Az árlejtési feltételek és tervezetek Tóba község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Kelt Tóbán, 1901. évi junius hó 9-én.

Cicatricis István, jegyző. **Bálint Mátyás,** biró.

Hirdetmény.

Valkány községe egy 800 korona fizetéssel javadalmazott **adó-végrehajtói állásra** pályázatot hirdet; az állás f. évi julius 1-én foglalandó el. Pályázati kérvények **f. évi junius 28-ig** felszerelten az elöljáróságnak nyujtandók be.

Valkány, 1901. junius hó 12-én.

590—3.2 **Elöljáróság.**

1237/901. 595—1.1

Versenytárgyalási hirdetmény.

Oroszlámos község elöljárósága részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint a község képviselőtestületének 2/1901. sz. a. hozott s megyehatóságilag jóváhagyott 6/1901 szám alatt módositott határozata alapján 10.000 korona költséggel **felépitendő községház** vállalatára **folyó évi junius hó 20-ik napján délelőtt 9 órakor** zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli árlejtés tartatik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen vállalatot elnyerni óhajtják, mikép ajánlataikat az árlejtés napjáig a község elöljáróságához beterjesszék, hol is a terv és költségvetés ezidő alatt betekinthető.

Oroszlámos, 1901. junius 12-én.

Hoffer József, jegyző. **Nikolits Szvetozár,** biró.

Tomasevác község elöljárósága.

1776. szám 1901. 596—3.1

Hirdetmény.

Alólirott község elöljárósága részéről ezennel közhirré tétetik, hogy Tomasevác község tulajdonát képező **vadászati jog 1901. évi augusztus hó 1-től kezdve 6 évi időtartamra folyó évi julius hó 8-án d. e. 10 órakor** Tomasevác község-házában tartandó nyilvános szóbeli árverésen **haszonbérbe fog adatni.**

A kikiáltási ár 40 korona, a mely nek 10% bánatpénz gyanánt az árverés megkezdése előtt a községi biró kezeihez leteendő.

A feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában betekinthetők.

Tomasevácon, 1901. évi junius hó 11-én.

Himelstein, s. jegyző. **Jagodics Mladen,** biró.

11663/Zü. 1901. számhoz. Magyar kir. államvasutak. Zágrábi üzletvezetőség.

Hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Susica állomáson létesitendő felvételi épület és tartozékainak munkálataira.

A terv, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Zágrábott az üzletvezetőség pályafentartási osztályában és a furinei osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A nyomtatványok ugyanott 2 koronáért meg is szerezhetők.

Az ajánlatokat legkésőbb **1901. évi junius 20 án déli 12 óráig** kell benyujtani alulirott üzletvezetőség I-ső osztályánál (Ferenc József tér 19. sz. I. emelet). Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyujtani: „Ajánlat a Susica állomáson létesitendő felvételi épület munkáinak előállitására". Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyujtását megelőző napon, vagyis 1901. évi junius hó 19 én déli 12 óráig 1000 korona, azaz egyezer korona bánatpénzt kell a magyar kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyüjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tértivevénynyel adandók fel.

Zágráb, 1901. junius havában.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

!!UTOLSÓELŐTTI HÉT!!

Huzás visszavonhatatlanul **1901. junius 25-én.**

Főnyeremény **30.000** korona értékü

Concordia sorsjegyek à 1 korona.

Ajánlja:
Kadelsburger L., bank- és váltó-üzlet.
Stern H. és Fiai, sorsjegyelárusitó.
Watzke E., sorsjegyelárusitó.
Nagybecskerek.

540—13.9

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.